

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Igora Burgera na verejnom zasadnutí v Bratislave 27. júna 2012 v trestnej veci obvinenej **Mgr. D. L. a spol. pre trestný čin poškodzovania veriteľa** podľa § 256 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) vedenej na Okresnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 5T 75/03, o dovolaniach, ktoré podali obvinené Mgr. D. L. a Mgr. M. Č., obidve zastúpené obhajcom JUDr. F. V., advokátom v Banskej Bystrici, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. novembra 2010, sp. zn. 2To 240/10, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por., z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., **sa v y s l o v u j e**, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. novembra 2010, sp. zn. 2To 240/10, a v konaní, ktoré mu predchádzalo,

bol porušený zákon

v ustanovení § 16 ods. 1 a § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 4 Tr. zák.

Podľa § 386 ods. 2 Tr por. napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako aj predchádzajúci rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici zo 14. mája 2010, sp. zn. 5T 75/03, **sa z r u š u j ú .**

Z r u š u j ú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Banská Bystrica **sa p r i k a z u j e ,** aby vec v potrebnom rozsahu **znovu prerokoval a rozhodol.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici zo 14. mája 2010, sp. zn. 5T 75/03, obvinené Mgr. D. L. a Mgr. M. Č. boli uznané za vinné zo spáchania trestného činu poškodzovania veriteľa spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že

od roku 1998 do 1. marca 1999 ako spoločníčky a zároveň konateľky spoločnosti s ručením obmedzeným (s.r.o.) M. v B. odobrali od rôznych farmakologických a iných firiem farmaká a iný materiál v celkovej cene 4 310 630,80 Sk, a to od verejnej obchodnej spoločnosti W. v P. v sume 216 386 Sk, akciovej spoločnosti (a.s.) U. v P. v sume 705 945 Sk, a.s. I. v B. v sume 200 744,70 Sk, s.r.o. S. v Ž. v sume 81 298 Sk, s.r.o. M. v B. v sume 1 067 364,80 Sk, s.r.o. U. v B. v sume 24 786 Sk, a.s. M. v M. v sume 30 854,40 Sk, s.r.o. G. v B. v sume 329 485 Sk, firmy G. v M. v sume 8 007,30 Sk, s.r.o. F. v K. v sume 112 004,21 Sk, firmy N. v B. v sume 12 683,40 Sk, firmy P. v B. v sume 5 114,30 Sk, s.r.o. I. v B. v sume 44 792,30 Sk, s.r.o. A. v T. v sume 156 190,70 Sk, a.s. B. v N. v sume 492 295 Sk, s.r.o. D. v B. v sume 75 771,40 Sk, s.r.o. V. v S. v sume 720 029,30 Sk a firmy I. v B. v sume 26 877,90 Sk;

1. marca 1999 kompletne obchodné podiely ich firmy predali R. R. a následne 19. marca 1999 a 24. marca 1999 ako fyzické osoby spätne od tohto kúpili hmotný investičný majetok, zostatkový sortiment liekov, zdravotníckeho materiálu a pomôcok a jeho prostredníctvom vybrali z účtov firmy M. finančné prostriedky;

za dodaný tovar nezaplatili, len firme G. bola suma 329 425 Sk uhradená.

Okresný súd za to obidvom obvineným podľa § 256 ods. 4 Tr. zák., s použitím § 39, § 40 ods. 1 Tr. zák., uložil tresty odňatia slobody každej na osemnásť mesiacov, podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. výkon týchto trestov obvineným podmiennečne odložil, pričom podľa § 59 ods. 1 Tr. zák. obidvom určil skúšobnú dobu každej na dva roky; podľa § 229 ods. 1 zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Trestný poriadok) poškodené firmy s ich nárokom na náhradu škody boli odkázané na konanie o občianskoprávných veciach.

Proti rozsudku okresného súdu obidve obvinené podali odvolania, ktoré uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. novembra 2010, sp. zn. 2To 240/10, boli ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietnuté.

Proti uzneseniu krajského súdu obidve obvinené (zastúpené obhajcom) podali dovolania, ktorými sa domáhali uznania ich dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por.; vyslovenia porušenia zákona, zrušenia napadnutého uznesenia a rozsudku súdu prvého stupňa a príkazu, aby vec bola v potrebnom rozsahu znovu prerokovaná a rozhodnutá.

Dôvody dovolaní podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. obvinené videli v nedokonalosti znaleckého posudku, ktorý posudzoval duševný stav svedka R. R.. Podľa ich názoru znalec v danej otázke vychádzal len z časti spisového materiálu, čím sa celý posudok stal chybný; pokiaľ súdy tento akceptovali, ide o dôkaz vykonaný nezákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.). Dovolateľky akceptáciu znaleckého posudku považovali aj za porušenie práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), lebo neboli pri rozhodovaní brané do úvahy námietky vznesené obhajobou.

Dovolateľky dôvod tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávne právne posúdenie zisteného skutku) videli v tom, že ich konanie nenaplnilo zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania spotrebiteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu z 12. decembra 2002, sp. zn. 6 To 59/2002, dovolateľky vyslovili názor, že ak vôbec ich konanie je trestným činom, malo byť právne posúdené ako trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (účinného do 31. augusta 1999);

ich argumentácia bola v tom, že malo dôjsť k zmareniu uspokojenia veriteľa inej osoby, lebo ich firma (M.) bola inou právnickou osobou ako fyzické osoby obvinených a majetok firmy bol iným majetkom ako majetok obvinených.

Prokurátor navrhol dovolania obvinených ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) primárne konštatoval, že dovolania sú prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že boli podané oprávnenými osobami (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v stanovenej lehote a predpísaným spôsobom (§ 370 ods. 1 Tr. por.), že boli splnené jeho podmienky (§ 372, § 373 Tr. por.) a ich obsah zodpovedá ustanoveniu § 374 Tr. por.; napokon dospel k záveru, že je splnený dôvod obidvoch dovolaní podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., lebo rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

Najvyšší súd v konaní o dovolaní správnosť a úplnosť zisteného skutku neskúma a nemení (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), avšak musí skúmať, či týmto (zisteným skutkom), teda konaním obvinenej osoby, resp. spoločným konaním viacerých takých osôb, boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, zo spáchania ktorého bola taká osoba (osoby) právoplatne uznaná za vinnú.

Okresný súd vo svojom rozsudku zistil, že obvinené protiprávne spôsobili škodu obchodným partnerom ich firmy v sume 4 310 630,80 Sk. Škoda musí predstavovať reálne zmenšenie majetku poškodeného, čo v rozhodovanej veci nie je možné ustáliť vo vzťahu k poškodenej s.r.o. G. v B.. Podľa výroku rozsudku okresného súdu dlh obvinených (firmy) v sume 329 485 Sk bol firme G. uhradený.

V danom prípade nie je rozhodujúce, za akých okolností bol dlh splatený, lebo bol naplnený účel zákona, teda nedošlo k zmareniu uspokojenia veriteľa a finálne majetok firmy G. nebol v dôsledku konania obvinených zmenšený. Ustanovenie § 256 Tr. zák. poskytovalo trestnoprávnu ochranu legálnosti a čistote obchodnoprávnych vzťahov, a preto splatenie dlhu, aj keď v rôznej forme je potrebné vziať do úvahy. Z dôvodu naplnenia účelu uvedeného zákonného ustanovenia je rozhodujúce, či došlo k zmareniu uspokojenia veriteľa a či majetok tohto bol reálne zmenšený.

Javí sa, že ide o skutkovú otázku, do ktorej Najvyšší súd nezasahuje (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), avšak naznačená okolnosť spôsobila, že rozhodnutia súdov sú založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

Okresný súd vzhľadom na výšku spôsobenej škody (4 310 630,80 Sk) túto označil za škodu veľkého rozsahu, pričom však nesprávne vychádzal z kritérií platných v dobe spáchania činu. Ako vyplýva z odôvodnenia písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvého stupňa, tento správne uviedol, že v zmysle § 89 ods. 13 Tr. zák. za škodu veľkého rozsahu sa považuje päťstónásobok minimálnej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve. Fatálnou chybou však je, že okresný súd vychádzal z minimálnej mzdy určenej v dobe spáchania činu na 3 000 Sk mesačne (č. 90/1996 Z.z.), z čoho vyvodil, že škoda veľkého rozsahu je daná sumou najmenej 1 500 000 Sk.

Okresný súd týmto stanoviskom nekonal v intenciách § 16 ods. 1 Tr. zák., podľa ktorého trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. Išlo o permanentné skúmania výšky škody v zmysle § 89 ods. 13 Tr. zák. pri rozhodovaní vo veci. Minimálna mzda bola pre potreby trestného konania upravovaná osobitným všeobecne záväzným predpisom, ktorý sa tak fakticky stal súčasťou trestnoprávneho kódexu. Súd rozhodujúci vo veci podľa zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov je povinný skúmať postupujúcu a viackrát zvyšovanú hranicu minimálnej mzdy, aby rozhodol pre páchatel'a priaznivejšie (ako v čase spáchania deliktu), a to v zmysle princípu vyjadreného v ustanovení § 16 ods. 1 Tr. zák.

Toto postupné a permanentné skúmanie hranice škody bolo zastavené teraz účinným trestným zákonom (zák. č. 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov), ktorý hranicu škody pre trestné konanie stanovil sumou 8 000 Sk (do 31. decembra 2008, na základe zák. č. 498/2008 Z.z. je to od 1. januára 2009 suma 266 €).

Z takto stanovenej hranice škody, ktorá je pre páchatel'a deliktu najpriaznivejšia vzhľadom na výšku minimálnej mesačnej mzdy pre potreby trestného konania určenú predpismi do 31. decembra 2005, mal v rozhodovanej veci vychádzať aj okresný súd; hranica škody veľkého rozsahu potom predstavuje najmenej päťstónásobok takej sumy, teda 4 000 000 Sk (133 000 €).

V tomto smere teda došlo k porušovaniu zákona v ustanovení § 16 ods. 1 Tr. zák. (zhodne aj ustanovenie § 2 ods. 1 teraz účinného Trestného zákona), ale zároveň aj v ustanovení § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 4 Tr. zák., lebo nebola naplnená skutková podstata tohto deliktu v tom, že trestným činom bola spôsobená škoda veľkého rozsahu. Do celkovej výšky spôsobenej škody nebolo adekvátne pojať aj sumu 329 485 Sk, ako je už uvedené. Za tejto situácie spôsobená škoda predstavuje sumu nižšiu ako je hranica škody veľkého rozsahu (najmenej 4 000 000 Sk, resp. 133 000 €), a preto skutok obvinených nie je správne právne kvalifikovaný.

Tieto skutočnosti zakladajú dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorého sa domáhali aj dovolateľky. Odôvodnenia ich mimoriadnych opravných prostriedkov síce nesmerovali k už uvedeným zisteniam, ale vzhľadom na porušenia zákona dovolací súd mohol o veci rozhodnúť na základe obvinenými uplatneného dôvodu dovolania. Do úvahy neprichádzala tiež aplikácia ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. (dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného), lebo obvinené boli uznané za vinné zo spáchania prísnejšieho deliktu; už len z pohľadu možných sankcií ide o vážnu zmenu v ich postavení.

Najvyšší súd k záverom obvinených uvedeným v dovolaniach, že ich konanie by mohlo vykazovať znaky trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., uzatvára, že názor vychádzajúci z rozhodnutia Najvyššieho súdu z 12. decembra 2002, už nie je možné prijať. V tejto oblasti dlhším vývojom došlo k zmene justičnej praxe najmä v tom, že ak páchatel deliktu je vlastníkom právnickej osoby (firmy) a koná inkriminovaným spôsobom, toto sa vzťahuje na dispozíciu jeho majetkom a nie s majetkom iného (dlžníka), a preto do úvahy prichádza možnosť trestného postihu podľa § 256 ods. 1 Tr. zák.

Najvyšší súd k rozhodovanej veci ešte poznamenáva, že spomínané chyby rozsudku okresného súdu mali viesť k inému rozhodnutiu súdu odvolacieho a nie k zamietnutiu odvolaní obvinených. Zároveň je potrebné konštatovať, že nie je evidentný dôvod, na akom základe krajský súd uvedené odvolania zamietol podľa § 319 teraz účinného Trestného poriadku (zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov). Podľa § 564 ods. 3 uvedeného Trestného poriadku totiž vo veciach, v ktorých bola podaná obžaloba na okresný súd do 31. decembra 2005, konanie vykoná tento súd podľa doterajších predpisov; podľa týchto

tiež krajský súd vykoná konanie o riadnom opravnom prostriedku. Uvedené predpisy sú zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Trestný poriadok) a podľa tejto procesnej normy mal krajský súd rozhodovať.

V rozhodovanej veci súdy mali pri rozhodovaní predsa len použiť ustanovenie teraz účinného Trestného poriadku, a to § 567b (pri trestných činoch spáchaných pred 31. decembrom 2008 výšku škody je potrebné uviesť nielen v slovenských normách, ale v prepočte aj v eurách). Tento predpis sa nerešpektoval a je náležité naň upozorniť.

Najvyšší súd na toto pochybenie len upozorňuje, keďže nemá vplyv na meritum veci.

Podané dovolania v rozhodovanej veci uplatňovali aj ich dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ Tr. por. Najvyšší súd však dospel k záveru, že tieto dôvody dovolaní neboli naplnené. Znalecký posudok týkajúci sa psychického stavu R. R. bol vypracovaný na základe dostatočných podkladov a bol tiež riadne procesne vykonaný ako dôkaz. Jeho hodnotou sa zaoberal okresný i krajský súd, druhý z nich aj na základe odvolaní obvinených, pričom došlo k hodnoteniu tohto dôkazu. Námietky proti nemu uplatnené v konaní o dovolaniach v podstate smerujú hlavne proti hodnoteniu predmetného dôkazu, čo nie je patričné v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku; Najvyšší súd okrem toho nezistil dôvod na záver, že išlo o nezákonne vykonaný dôkaz.

Od tohto sa odvíja aj tvrdenie, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Porušenie tohto práva (dokonca závažným spôsobom) nie je možné namietat' len na základe toho, že súdy neakceptovali obhajobné tvrdenia či návrhy, ale musí ísť o zásadný zásah do práva na obhajobu, rovnajúci sa v princípe skoro úplnému popretiu tohto práva.

Najvyšší súd na tomto základe dovolaniami uplatňované ich dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. neakceptoval, ale prijal za preukázané dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Najvyšší súd potom vychádzajúc z tejto bázy podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 16 ods. 1 a § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. nielen napadnutým uznesením krajského súdu, ale aj v konaní, ktoré mu predchádzalo; podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu, jemu predchádzajúci rozsudok súdu okresného, ako aj nadväzujúce rozhodnutia, a podľa § 388

ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu v Banskej Bystrici prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 27. júna 2012

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová